

GİRİŞ

Bu çalışma Afyon İlinin Hocalar İlçesinde yer alan Uluköy'ün sosyo-ekonomik ve sosyo- kültürel hayatı hakkındaki bilgileri içermektedir.

İstanbul Üniversitesi Sosyal Antropoloji Bölümünü bitirme tezi olan bu çalışmanın genel amacı Türkiye Kültür Haritası Projesi'ne yeteneğimiz ölçüsünde hizmet etmek,özel amacı da aldığımız antropoloji bilgisini yerinde uygulayarak bize verilen emeğin, çok az da olsa, karşılığını vermeye çalışmaktır. Çalışmanın diğer bir amacı da kırsal alanındaki değişme ve gelişmeye fırsat veren ya da engel olan genel ve özel nitelikli kültür öğelerini tespit etmeye çalışmaktır. Aslında bu tür çalışmaların genel amacı da budur(Erdentuğ1980,s:5)

Köy,zaman boyutu içerisinde belli bir yerde yaşamakta olan belli bir kültüre, sosyal kurumlara,kuvvetli bir dayanışma duygusuna sahip örgütlenmiş,kendi içinde bütün bir toplum birimidir. Köy tarihsel gelişimi içinde,belli bir mekanda yaşayan, diğer yerleşme birimleriyle uzak ve yakın ilişkileri bulunan, tek başına var olmayan ve ait olduğu bütünü fonksiyonel bir parçası olarak tanımlanmaktadır. Bu tanımlama da kente göre farklı davranış ve tutum özellikleri gösteren köy topluluklarının uzak yakın ilişkileri ait olduğu kültürün bir parçası olarak ilişkileri, ait olduğu kültürün bir parçası olarak görevsel ilişkileri dikkate alınmaktadır.

(Emiroğlu, 1975,s:5)

Sosyal araştırmalarda kavramların saptanması,araştırma konusuna en uygun gelen yöntemin seçilmesi temel bir ilkedir. Genel yöntem bilgisine göre köy kültürünün incelenmesinde alan çalışması yöntemi,yani alana (köye) giderek köylü içine karışıp doğrudan gözlem ve mülakatla bilgi toplama yöntemi en uygun yöntemdir.

Alana gidilmiş, gözlem tekniğiyle hayatlarının bir parçası olmaya çalışılmıştır. Ancak burada en önemli ilke gözlemin bütün duyu organlarıyla yapılmasıdır. Toplumun üyeleri arasında ki konuşmalara katılarak her an,çeşitli yollarla kontrol ederek gözlem yapılmıştır. Bu sayede toplumun değer ve tutumları hakkında doğru

bilgi edinilmeye çalışılmıştır. Ancak burada şu noktayı göz ardı etmemek gerekir ki, küçük gruplar dışardan gelen birini çabuk kabullenmiyorlar; zaten işin zor olan tarafı da budur. Araştırmacı sahada özgüveni sağlayabilmek için bıkmadan açıklama yapmalı detaylı ve doğru bilgiler sunmalıdır.En önemlisi karşısındaki kişiyi kandırmaya çalışmamalıdır.

Biz çalışmamızda bu noktaların üzerinde durduk ve olabildiğince ortak noktalar tespit etmeye çalıştık. Bir evde öğrendiğimiz bilgiyi başka bir evdeki ile pekiştirerek konuya uzak olmadığımızı ifade eden sözcüklerle sohbetlere dahil olmaya çalıştık. Bu sayede de eski bazı gelenekleri rahatlıkla öğrenebildik.

Aynı zamanda yeri geldi sessiz kalıp çevremizi gözlemledik. Ancak gözlemin sınırlı bir yöntem olduğunu vurgulamak gereklidir. Araştırmacı gözlediği kişiyi farklı zaman ve mekanlarda görüp rasyonel kararlar almalıdır.Yoksa elde edilen sonuç şahsi yorumdan öteye gitmez. Bu sebeple çalışmamızda açık ve kapalı uçlu sorulardan oluşmuş mülakatlara da yer verilerek buna uygun temel birim belirlendi. Bu sayede elde edilen sonuçtan bütünü kapsayan değerler çıkarıldı. Bütünü temsil etmek bu kısmın temel amacıdır.

Çalışmamızda Random üzerinden tesadüfi örneklem tespit ettik. Sonra mülakatları toplum üyelerine bire bir soru sorarak görüşme yapılmak suretiyle uyguladık. Bu sayede de şahıslar hakkında daha çok fikir sahibi olduk. Mülakatlara topladığımız verilerden de sağlıklı sonuçlar elde edildi.

Her yönüyle önemli olan bu çalışmanın dar kapsamlı olmasına rağmen bir şeyler ortaya koyabileceğini düşünüyoruz. Belki tek başına bir köy çalışması bir şey ifade etmeyebilir; ama bunun gibi benzer çalışmalar köylerimize ait genel problemleri tespit etme imkanı verebilir.

Bu istek ve hevesle tamamladığımız alan çalışması yaklaşık iki senelik bir çabanın sonucudur. Bu çalışmada en doğru bilgiye ulaşılmaya çalışıldı. Bu çalışma daha çok köyün erkeklerinden toplanan köyün ekonomik işleyişine ağırlık verirken çalışma arkadaşım tarafından hazırlanan kısımda daha çok kadınlardan toplanan kültürel yapıya ağırlık verilecektir.

Çalışmanın bölümlerine baktığımızda ilk bölümde genel olarak kavramların açıklanması ve takip edilen metod aktarılarak çalışmanın sistematığı verilmeye, aynı zamanda inceleme yaptığımız köyün coğrafi özellikleri hakkında bilgi verilerek de çalışmanın sınırlarını gittikçe daha özele doğru daraltılmaya çalışılmıştır. Birinci bölümde konunun sınırlarını belirleme noktasında yardımcı olacak bir çerçeve sunulmuştur.

İkinci bölümde köy hakkında genel bilgiler ve köyün sahip olduğu imkanlar aktarıldıktan sonra ikiye ayrılan bölümünün birinci kısmında köyün sosyo-ekonomik yapısına, ikinci kısımda ise asıl üzerinde durduğumuz, derleme yapmaya çalıştığımız sosyo-kültürel yapıya ağırlık verilmiştir. Bu şekilde ikiye ayırmamızda ki sebep ise aktarımında ve anlaşılmasında kolaylık sağlayacağı düşüncesinden kaynaklanır.

Bundan sonraki Sonuç ve Öneriler bölümünde genel bulgulara işaret edildikten sonra önerilerimiz yer almaktadır. Kaynakça ve Ekler bölümünde ise, takip edilen genel işlemler yapılmıştır.